

Interná politika na ochranu práv dieťaťa Slovenské národné stredisko pre ľudské práva

Marec 2024

Úvod

Stredisko je nezávislou inštitúciou s dvoma mandátmi: národnej inštitúcie pre ľudské práva (NHRI) a národného antidiskriminačného orgánu (Equality body). Čo to znamená?

Mandát NHRI (v súčasnosti status B): Národné inštitúcie pre ľudské práva sú nezávislé inštitúcie zriadené na základe [dohody medzi OSN a vládami suverénnych štátov](#). Ich úlohou je monitorovať a skúmať dodržiavanie ľudských práv, poukazovať na ich porušovanie a šíriť povedomie o úlohe ľudských práv v demokratickej spoločnosti. Rozsah tohto mandátu je upravený [zákonom](#).

Jednou z hlavných úloh Strediska je zabezpečiť, aby sa medzinárodné ľudskoprávne záväzky, ktorými je Slovenská republika viazaná, vhodným spôsobom odzrkadlili aj v Slovenskom právnom poriadku. V tejto súvislosti každoročne Stredisko vydáva Správu o dodržiavaní ľudských práv vrátane zásady rovnakého zaobchádzania, ktorá je dostupná na [podstránke Strediska](#).

Mandát Národného antidiskriminačného orgánu (Equality body): Národné antidiskriminačné orgány sú nezávislé organizácie, ktorých hlavnou úlohou je ochrana práv obetí diskriminácie. Tento mandát získalo Stredisko v roku 2004 na základe [Zákona o rovnakom zaobchádzaní](#). Odvtedy monitoruje dodržiavanie antidiskriminačnej legislatívy, zabezpečuje právnu pomoc obetiam diskriminácie, zastupuje ich v antidiskriminačných sporoch, vydáva odborné stanoviská o tom, čo diskriminácia je a čo nie, vzdeláva a zvyšuje spoločenské povedomie o negatívnych dôsledkoch nerovného zaobchádzania.

Oba tieto mandáty poskytujú Stredisku nástroje na ochranu základných práv a slobôd, vrátane princípu rovnakého zaobchádzania, prostredníctvom monitoringu dodržiavania ľudskoprávných štandardov, vzdelávania, výskumu, lobbyingu, prípravou politik, zvyšovaním povedomia a poskytovaním právnej pomoci pre obeť diskriminácie.

Stredisko aktívne participuje na verejnej debate, hrdo podporuje organizácie občianskej spoločnosti v ich úlohe ochrany základných práv rôznych znevýhodnených skupín a poskytuje priestor na dialóg medzi kľúčovými subjektmi v oblasti ochrany základných práv a slobôd.

Vízia

Stredisko presadzuje hodnoty, že všetci ľudia sa rodia rovní a slobodní v dôstojnosti a právach a nikoho nie je možné diskriminovať na základe pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.

Misia

Stredisko verí v rovnosť. Misiou Strediska je pomôcť vytvoriť spoločnosť, ktorá je ostražitá voči všetkým formám nerovnosti, diskriminácie a netolerancie. Zámerom Strediska je dosiahnuť tento cieľ prostredníctvom napĺňania mandátov národnej ľudskoprávnej inštitúcie a národného antidiskriminačného orgánu, najmä prostredníctvom poskytovania právnej pomoci v oblasti diskriminácie, monitoringu dodržiavania ľudskoprávnych štandardov, výskumu kvality dodržiavania týchto štandardov, zvyšovaním povedomia o témach nediskriminácie a ľudských práv, zúčastňovaním sa na verejnej debata a vzdelávaním všeobecnej verejnosti, ako aj relevantných aktérov o ich úlohe pri vytváraní rovnejšej spoločnosti.

Špecifické ciele prijatia Politiky ochrany detí

Deti a mládež patria medzi znevýhodnené skupiny, najmä čo sa týka schopnosti upriamiť pozornosť na ich potreby a práva. Je preto potrebné prijať všetky dostupné preventívne a ochranné mechanizmy, ktorých cieľom je ochrana detí pred takými ujмами, ktoré by negatívne vplývali na ich práva, dôstojnosť a akokoľvek by mohli narušiť zdravý vývoj dieťaťa.

Prijatie politiky na ochranu detí je kľúčovým z niekoľkých dôvodov:

1. Princíp najlepšieho záujmu dieťaťa: zaisťuje, aby pri každom úkone, ktorý môže mať vplyv na dôstojnosť a práva dieťaťa, bol zohľadňovaný najlepší záujem tohto dieťaťa vzhľadom na jeho individuálne potreby.
2. Bezpečnosť a blahobyt: zaisťuje, aby deti boli chránené pred ujmom, zneužívaním, zanedbávaním a vykorisťovaním v čase, kedy sú v starostlivosti organizácie alebo v jej sfére vplyvu.
3. Súlad s právnymi predpismi: Európska legislatíva si vyžaduje, aby všetky organizácie, ktoré pracujú s deťmi, mali prijatú politiku na ochranu detí tak, aby boli v súlade s právnymi predpismi, ktorých cieľom je ochrana práv detí, najmä s Dohovorom OSN o právach dieťaťa, ktorého zmluvnou stranou je aj Slovenská republika.
4. Prevencia pred zneužívaním: určením si jasných pravidiel a postupov pre personál, pomáha politika ochrany práv detí predchádzať zneužívaniu a vytvoriť bezpečné prostredie, kde sa deti cítia podporované.
5. Manažment rizík: prijatie komplexnej politiky na ochranu práv dieťaťa znižuje riziko výskytu incidentov a poskytuje rámec pre efektívne odpovede na všetky druhy obvinení a podozrení na zneužívanie alebo zanedbávanie.
6. Zodpovednosť a transparentnosť: Prijatie takejto politiky vytvára v rámci personálu pocit zodpovednosti tým, že jasne definuje úlohy a povinnosti, ktoré súvisia s ochranou práv detí, pričom navyše podporuje transparentnosť tým, že rámcuje procesy určené na oznamovanie spätnej väzby a adresovanie možných nedostatkov.
7. Budovanie dôvery: Politika ochrany práv detí môže zvýšiť dôveru a dôveryhodnosť medzi zúčastnenými stranami, vrátane rodičov, opatrovateľov, donorov a širšou komunitou, prostredníctvom prihlásenia sa organizácie k záväzku ochrany práv dieťaťa.

Vo všeobecnosti je politika ochrany práv detí kľúčová pre vytváranie bezpečného, podporného a vychovávajúceho prostredia, kde sa deťom darí dosiahnuť ich plný potenciál. Medzi kľúčové princípy práce s deťmi patrí najmä:

- Všetky deti majú rovnaké právo na ochranu pred ujmom.
- Každý má povinnosť podporovať ochranu detí.
- Všetky organizácie majú povinnosť sa starať o deti, s ktorými pracujú, s ktorými sú v kontakte a tých, ktoré sú ovplyvnené ich prácou.
- Ak organizácia pracuje s inými partnerskými organizáciami, má povinnosť pomôcť im splňať minimálne kritériá ochrany práv detí.
- Všetky kroky v oblasti ochrany práv dieťaťa sú prijaté so zreteľom na najlepší záujem dieťaťa.

Ako inštitúcia, ktorá pracuje priamo s ohrozenými skupinami, vrátane detí a mládeže, dodržiava Stredisko princíp "najlepšieho záujmu dieťaťa", ktorý je všeobecným posúdením všetkých relevantných prvkov najlepšieho záujmu dieťaťa, ktorých váha vzájomne od seba závisí. Pre každý prípad sa nebudú hodiť všetky prvky a jednotlivé prvky sa v rôznych prípadoch dajú využívať rozmanitými spôsobmi. Obsah každého prvku sa pri každom dieťati bude líšiť v závislosti od druhu rozhodnutia a konkrétnych okolností. Rovnako sa bude líšiť aj dôležitosť každého prvku v celkovom posúdení.

Ochrana je definovaná ako zodpovednosť zabezpečiť, že personál Strediska, jeho aktivity a program nespôsobia ujmu deťom a zraniteľným dospelým. V prípade akýchkoľvek bezpečnostných rizík dodržiava Stredisko interné mechanizmy nahlásovania a kontaktuje zodpovedné orgány verejnej moci v prípade potreby.

Politika ochrany detí vychádzajú z nasledovných princíпов:

1. Bezpečnosť a zdravie detí: Primárnym cieľom týchto politík je zaistiť bezpečie, zdravie a blahobyt pre deti počas celého trvania interakcie s nimi bez toho, aby im bola spôsobená ujma.
2. Prevencia: táto politika zdôrazňuje proaktívne kroky, ktorých cieľom je predchádzať zneužívaniu, zanedbávaniu, vykorisťovaniu a iným formám ujmy pred tým, ako sa vyskytnú.
3. Prístup s dôrazom na dieťa: potreby dieťaťa a jeho najlepší záujem sú centrom všetkých politík, rozhodnutí a akcií.
4. Nulová tolerancia zneužívania: táto politika jasne stanovuje, že každá forma zneužívania, zanedbávania alebo vykorisťovania detí je neakceptovateľná a nebude tolerovaná za žiadnych okolností.
5. Rešpektovanie práv a dôstojnosti: práva detí, ich dôstojnosť a autonómia sú rešpektované a dodržiavané vo všetkých interakciách a zásahoch.
6. Dôvernosť: procesy narábania s informáciami súvisiacimi s ochranou detí sú jasne stanovené, aby sa zaistila ich dôvernosť a zároveň sa riadili právnymi požiadavkami na ich nahlásovanie.
7. Zodpovednosť: úlohy a sféry zodpovednosti sú jasne stanovené pre personál, dobrovoľníctvo a všetkých aktérov účastných na ochrane detí.
8. Trénovanie a budovanie kapacít: systematický tréning a iniciatívy, ktorých cieľom je budovanie odborných kapacít, sú poskytované celému personálu a dobrovoľníctvu, za cieľom vybaviť ich znalosťami, zručnosťami a zdrojmi potrebnými na rozpoznáva-

nie, predchádzanie a reagovanie na riziká spojené s ochranou práv detí.

9. Spolupráce a partnerstvá: táto politika zdôrazňuje spolupráce a partnerstvá s relevantnými aktérmi, vrátane vládnych inštitúcií, orgánov činných v trestnom konaní, komunitných organizácií a rodín, za účelom propagácie ochrany detí a ich zdravia.
10. Neustále zlepšovanie: pravidelné prehodnocovanie a obnova politík a procesov na ochranu práv detí sa vykonáva za účelom zaistenia efektivity, relevancie a súladu s vyvíjajúcimi sa štandardami a príkladmi dobrej praxe.

Tieto princípy spoločne tvoria základy zrozumiteľnej politiky na ochranu detí, ktorej cieľom je vytváranie bezpečného a podporného prostredia pre deti, kde môžu rásť, učiť sa a kde sa im darí.

Definície:

- Dieťa: ktokoľvek mladší ako 18 rokov, v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa (1989) a relevantnou slovenskou legislatívou¹.
- Ochrana detí: všeobecný pojem, ktorý opisuje filozofiu, normy, regulácie a procesy, ktorých cieľom je chrániť deti pred dobrovoľnou a/alebo nedobrovoľnou škodou.
- Priamy kontakt s deťmi: byť vo fyzickej prítomnosti dieťaťa/detí. Zahŕňa to pravidelný, občasný, krátkodobý a dlhodobý kontakt vo forme rôznych aktivít formálneho a neformálneho vzdelávania, konferencií, workshopov a iných mimoškolských aktivít.
- Nepriamy kontakt s deťmi: a) prístup k informáciám o deťoch, napr. mená, adresy, fotky, personalizované zdroje dát a pod.; b) poskytovanie finančných prostriedkov organizáciám, ktoré pracujú priamo s deťmi. Aj keď táto forma kontaktu je nepriama, priamo ovplyvňuje deti, čím zakladá povinnosť udeľujúcej organizácii, aby chránila najlepší záujem dieťaťa; c) byť svedkom alebo mať podozrenie na zneužívanie detí v rámci internej/externej komunikácie.
- Politika ochrany detí: vyhlásenie o záväzku, ktorého cieľom je chrániť deti od ujmy a všetkých súvisiacich rizík, ktoré môžu narušiť bezpečnosť dieťaťa. Takáto politika pomáha vytvoriť bezpečné a pozitívne prostredie pre deti a ukazuje, že organizácia berie svoje záväzky voči ochrane práv detí vážne.
- Bezpečné prostredie pre deti: také prostredie, kde sa prijímajú aktívne kroky na znížovanie ujmy a kde existujú pravidlá a procesy pre správanie, nahlasovanie a ďalšie súvisiace kroky.
- Zneužívanie detí a vykorisťovanie detí: Svetová zdravotnícka organizácia WHO definuje zneužívanie detí ako „všetky formy fyzického a emočného neľudského zaobchádzania, sexuálneho zneužívania, zanedbávania a vykorisťovania, ktorých výsledkom je reálna alebo potenciálna ujma na zdravie dieťaťa, jeho vývoj a dôstojnosť.“ Táto definícia zahŕňa viaceré formy zneužívania a zanedbávania, ktoré môžu deti zažiť, vrátane:
 - o Fyzické zneužívanie: spôsobovanie fyzickej ujmy alebo zranenia dieťaťu, napríklad udieraním, trasením, pálením alebo inou formou fyzického násillia.
 - o Emočné zneužívanie: spôsobovanie emočnej ujmy alebo psychickej nepohody dieťaťu prostredníctvom verbálneho zneužívania, vyhrážania sa, zastrašovania, odmietania alebo iných typov správania, ktoré podryvajú sebavedomie dieťaťa a jeho emočné zdravie.

¹ Napr. zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov alebo zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov v znení neskorších predpisov:

- Sexuálne zneužívanie: zahrňanie detí to sexuálnych aktivít alebo ich vykorisťovanie, vrátane obťažovania, znásilnenia, incestu, pornografie, prostitúcie a iných foriem sexuálneho násillia.
 - Zanedbávanie: zlyhanie v zabezpečovaní základných potrieb dieťaťa, vrátane stravy, oblečenia, zdravotnej starostlivosti, vzdelania, supervízie a emočnej podpory, ktoré môže vyústiť až do ujmy na zdraví dieťaťa, jeho bezpečí a zdravom rozvoji.
 - Vykorisťovanie: využívanie detí na prácu, prevádzacstvo, komerčné sexuálne vykorisťovanie alebo iné účely, ktoré vykorisťujú zraniteľnosť detí a narúšajú ich práva.
- Svetová zdravotnícka organizácia zdôrazňuje, že zneužívanie dieťaťa môže mať vážne a dlhotrvajúce následky na fyzické zdravie detí, ich mentálne a emočné zdravie a všeobecný rozvoj. Zneužívanie detí je porušením práv dieťaťa a vyžaduje si vedomé úsilie jednotlivcov, rodín, komunit, vlád a organizácií, aby mu predchádzali a vedeli s ním efektívne bojovať.

Pravidlá správania sa - Potenciálne riziká

Príklady možných rizikových situácií

1. Priama práca s deťmi pri vzdelávacích aktivitách
 - Počas vzdelávacieho podujatia na škole si skupina nepĺnoletých študentov a študentiek vypýta samostatnú konzultáciu bez pedagogického sprievodu, pri ktorom sa necítia bezpečne diskutovať o kontroverzných témach.
2. Nepriama práca s deťmi
 - Pri príprave prezentácie na školenie učiteľského zboru o tom, ako prebiehajú workshopy s deťmi na iných školách, je potrebné použiť ilustračné fotografie z predchádzajúcich vzdelávacích aktivít.
3. Spolupráca s tretími stranami, ktoré priamo alebo nepriamo pracujú s deťmi
 - Do prípravy projektu, na ktorom majú spolupracovať aj tretie subjekty, sa chce prihlásiť aj organizácia, ktorej primárna činnosť nezahŕňa prácu s deťmi
4. Prítomnosť detí na aktivitách primárne určených pre dospelých
 - Na diskusiu, ktorá sa bude zaoberať témami, ktoré môžu citlivým povahám a deťom spôsobovať nevoľnosť, alebo spustiť negatívnu emočnú reakciu (napríklad témy znásilnenia, ženskej genitálnej mutilácie, mučenia a pod.), sa majú dostaviť aj nepĺnoleté osoby.

Pravidlá správania sa - Adekvátne reakcie na potencionálne riziká

1. Priama práca s deťmi pri vzdelávacích aktivitách - školenie detí
 - Je dôležité, aby sa deti počas rozvoja cítili bezpečne v každej situácii, vrátane výučbového procesu, bez ohľadu na to, kto tento proces vedie. Na to, aby sa dieťa cítilo bezpečne, je potrebné preukázať, že sa môže cítiť bezpečne. Pre akékoľvek dôverné stretnutie s nepĺnoletou osobou je preto vhodné pozvať ďalšiu dospelú osobu, najlepšie z prostredia mimo školy, alebo z prostredia, ktorému dieťa dôveruje. Táto tretia osoba by mohla v prípade pochybností rekapitulovať obsah stretnutia, poprípade by pomohla vyhodnotiť problém, s ktorým dieťa prichádza. Prítomnosť ďalšej dôveryhodnej dospelšej osoby na samostatnej/diskrétnej konzultácii zvyšuje dôveryhodnosť voči dieťaťu a napomáha mu cítiť sa bezpečnejšie pri formulácii svojich otázok a problémov.
2. Nepriama práca s deťmi - vzdelávanie učiteľského zboru
 - Deti a mládež patria medzi zraniteľné skupiny a je preto potrebné prijať všetky potrebné opatrenia, aby sa zabránilo zneužitiu ich osobných údajov na iné účely, ako na aké boli určené. Pri zhotovovaní prezentácie pre tretie strany je potrebné dbať na to, aby z použitých ilustračných fotografií nebolo možné identifikovať identitu detí, aby ich nezobrazovali v zraniteľnej pozícii a aby tieto fotografie nijak neohrozovali práva detí a ich dôstojnosť. Ak to situácia aspoň trochu dovoľuje, je vhodné sa úplne vyhnúť zobrazovaniu tvárí maloletých pre vzdelávacie účely.
3. Spolupráca s tretími stranami, ktoré priamo alebo nepriamo pracujú s deťmi
 - Pred vstupom tretej strany do projektu, je potrebné sa uistiť, že je oboznámená s procesmi ochrany práv detí a má vyvinuté vnútorné mechanizmy, ktorých cieľom je špecifická ochrana práv detí, ich zdravia a dôstojnosti. Pri posudzovaní vhodnosti partnerov pre možné spolupráce je potrebné overiť, na koľko môžu aktivity/personál tretej organizácie ohroziť práva detí, ich zdravie a dôstojnosť.

4. Prítomnosť detí na aktivitách primárne určených pre dospelých – „trigger warning“
- Pri organizovaní podujatia, ktoré pojednáva o témach, na ktoré môžu citlivé povahy reagovať so zvýšenou emocionalitou, je potrebné vopred avizovať možné riziká pre citlivé povahy. Takéto upozornenie by malo obsahovať výpočet možných citlivých tém, uistenie o bezpečnosti prostredia a výpočet nástrojov na zmiernenie negatívnych reakcií - napríklad ubezpečiť, že je v poriadku opustiť miestnosť, ísť sa napiť, privolať si sprievod na ukludnenie, a pod.

Politika ochrany dieťaťa a zraniteľných dospelých sa vzťahuje na:

- všetky zamestnané, platené, neplatené a spolupracujúce osoby, vrátane správnej rady, ak sa jedná o výkon činnosti súvisiacim s členstvom v Správnej rade;
- projektový a tímový manažment;
- osoby vykonávajúce stáž alebo dobrovoľnícku činnosť;
- osoby z partnerských organizácií, spolupracujúce osoby a osoby poskytujúce konzultačné služby, (fyzické aj právnické osoby); všetky osoby, ktoré sa zúčastňujú na projektových aktivitách a stretnutiach s účasťou detí (vrátane novinárov a novinárov, fotografov a fotografiiek, odbornej verejnosti, donorov a donoriek, atď.);
- od všetkých zamestnaných a spolupracujúcich osôb v sa očakáva, že si prečítajú tieto pravidlá, podpisom potvrdia, že sa s nimi oboznámili a že budú dodržiavať všetky zásady a postupy.

Právny rámec ochrany detí pri vykonávaní zákonných mandátov

- Pri vzdelávacích aktivitách Stredisko vychádza najmä zo zákona č. 308/1993 Z. z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva, ktorý rámčuje mandát v oblasti vzdelávania a šírenia osvetu o ľudských právach.
- V rámci mandátu národného antidiskriminačného orgánu sa Stredisko riadi zákonom č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a ochrane pred diskrimináciou (antidiskriminačný zákon).
- Pri všetkých aktivitách sa Stredisko riadi podľa medzinárodných štandardov ochrany práv detí, určených najmä Dohovorom OSN o právach dieťaťa (1989) a relevantnou vnútroštátnou legislatívou².
- V rámci výkonu svojich mandátov sa Stredisko riadi aj vnútornými predpismi, najmä Pracovným poriadkom.

Implementácia

- V prípade, že niekto upozorní na porušenie zásad bezpečnosti, treba okamžite reagovať - vhodnou pomôckou je skratka metodiky ACT (z angličtiny: Act/Child-Centered/Time Counts).
- Act – konať: ak je podozrenie, že došlo k porušeniu Politiky ochrany alebo kódexu správania, treba okamžite hlásiť podozrenie zodpovedným subjektom
- Child-Centered – najlepší záujem dieťaťa (podobne aj najlepší záujem mladej osoby/zraniteľného dospelého): pri rozhodovaní je najdôležitejšie brať ohľad na najlepší záujem detí, mladých ľudí a zraniteľných dospelých.
- Time Counts – čas zohráva dôležitú úlohu: je dôležité zvážiť najvhodnejšie a najefektívnejšie riešenie v čo najkratšom čase, ktoré zabezpečí ochranu dieťaťa.

² Napr. zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov, zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov v znení neskorších predpisov, zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov, zákon č. 406/2011 Z. z. o dobrovoľníckej službe v znení neskorších predpisov, zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov

- Konkrétne postupy implementácie sa líšia v závislosti od toho, či ide o porušenie stanovených pravidiel zo strany interného personálu, alebo externých spolupracovníkov.
 - V prípade porušenia pravidiel zo strany interného personálu sa postupuje v rámci noriem určených Pracovným poriadkom, či legislatívnym rámcom ochrany práv detí.
 - V prípade porušenia pravidiel zo strany externých spolupracovníkov je nutné zvážiť ďalšie kroky. Tieto kroky môžu zahŕňať:
 - rozviazanie spolupráce;
 - napomenutie;
 - preškolenie;
 - postúpenie veci orgánom činným v trestnom konaní;
 - začatie konania pred iným orgánom verejnej moci.

Zodpovednosť za implementáciu Politík na ochranu detí

Pre zabezpečenie efektívnej implementácie Politík na ochranu práv detí je potrebné pravidelne prehodnocovať ich vplyv na ochranu práv detí. Cieľom takéhoto priebežného a pravidelného prehodnocovania je poučiť sa zo skúseností a poskytnúť informácie osobám, ktoré budú prehodnocovať Politiku ochrany a riešiť prípadné zmeny.

Monitorovanie a vyhodnocovanie bude zabezpečené pravidelnou kontrolou, ktorej cieľom bude vyhodnotiť, či sú všetky princípy dodržiavané a bezpečnosť detí zaručená. Kontrola bude vykonaná formou prieskumu medzi všetkými osobami, ktoré sa zúčastňujú na aktivitách určených pre deti a mládež, ktoré zabezpečuje Stredisko zamestnaný personál Strediska, alebo tretie subjekty, vrátane dobrovoľníctva, brigádujúcich osôb a ďalších spolupracujúcich osôb.

Okrem všeobecného monitorovania a hodnotenia je nutné vykonávať aj reaktívne hodnotenia pre prípad, že dôjde k porušeniu Politiky ochrany, prípadne iných vnútorných predpisov alebo platnej legislatívy. Na základe týchto hodnotení zváži Stredisko prípadné zmeny a doplnenia Politiky ochrany alebo v spôsobe oznamovania a hlásenia jej porušenia.